

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 7Svk/55/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7021200558
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zdenka Reisenauerová
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:7021200558.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej /sudca spravodajca/ a členov senátu JUDr. Jany Martinčekovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: L.. A. N., D.. XX.XX.XXXX, N. S. Z. XX, Z. A., proti žalovanému: Centrum právnej pomoci, Kancelária Prešov, so sídlom v Prešove, Masarykova 10, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaPO/9313/2021, ČRZ: 65839/2021 zo dňa 29.06.2021, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 8S/153/2021-48 zo dňa 17. marca 2022, takto

rozhodol:

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č. k. 8S/153/2021-48 zo dňa 17. marca 2022 **z a m i e t a**.

Účastníkom konania právo na náhradu trov kasačného konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

I.

Konanie pred krajským súdom

1. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „krajský súd alebo správny súd“) napadnutým rozsudkom č. k. 8S/153/2021-48 zo dňa 17. marca 2022, podľa ust. § 190 zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaPO/9313/2021, ČRZ: 65839/2021 zo dňa 29.06.2021. Účastníkom právo na náhradu trov konania nepriznal.

2. Krajský súd z obsahu administratívneho spisu žalovanej zistil, že žalovaný preskúmaným rozhodnutím nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci. Citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 3 ods. 1, § 6 a § 6a ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. (ďalej aj zákon č. 327/2005 Z. z.) uviedol, že vychádzajúc zo zákona č. 327/2005 Z. z., žiadateľ v konaní o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť úspešný len vtedy, ak súčasne (kumulatívne) preukáže splnenie všetkých troch podmienok, a to: - že sa nachádza v stave materiálnej núdze, - že v prípade jeho sporu sa nejedná o zrejmú bezúspešnosť, - že spor prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy, ak je možné ju vyčísliť v peniazoch. Žiadateľ má právo na poskytnutie právnej pomoci, ak hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy (t. j. v súčasnosti 623 eur), okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch. Ďalej uviedol, že žiadateľ (žalobca) k žiadosti doložil doklady, z ktorých je zrejmé, že žiada o právnu pomoc v správnom súdnom konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu - Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 104796/2021 zo dňa 10.03.2021, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie Obce Z.. 214/2020 zo dňa

26.10.2020, o vyrubení dane z nehnuteľností na rok 2020 v sume 78,70 eur, ktorá predstavuje hodnotu sporu a je nižšia ako aktuálna hodnota minimálnej mzdy, t. j. 623 eur, a teda nebola splnená podmienka hodnoty sporu, čím žalobca nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc. Poukázal pri tom a citoval z rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sžk/11/2019 zo dňa 26.06.2019. Tiež uviedol, prečo na daný prípad neaplikoval § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. Dodal, že vzhľadom na uvedené nie je nevyhnutne potrebné zaujať stanovisko k tomu, či žalobca spĺňa podmienku stavu materiálnej núdze a podmienku, že nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu, preto sa tým žalovaný nezaoberal, keďže by tak zbytočne zaťažoval žiadateľa (žalobcu) byrokratickým postupom, a tiež by tým dochádzalo k nehospodárnemu nakladaniu s finančnými prostriedkami štátu. V závere rozhodnutia žalovaný konštatoval, že nesplnenie hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytovanie právnej pomoci.

3. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovaného správneho orgánu preskúmal v intenciách zákona č. 327/2005 Z. z., citujúc právnu úpravu ustanovenú v § 1 ods.1, § 3 ods.1, písm. a/, § 4 ods.1, písm.a/, § 6 ods.1,2, § 6a ods.1, 5b ods.6, § 25 ods.1, v spojení s právnu úpravou ustanovenou v Správnom poriadku, citujúc § 3 ods.5, § 32 ods.1, § 46 a § 47 ods.3, postupom v zmysle právnej úpravy ustanovenej v prvej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, upravujúcej všeobecnú správnu žalobu a dospel k záveru o nedôvodnosti žaloby.

4. Krajský súd konštatoval, že z ustanovenia § 1 zákona č. 327/2005 Z. z. vyplýva jeho účel, a to vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv a prispieť k predchádzaniu právnych sporov. Štát potom sám, resp. v prevažnej miere, znáša náklady za poskytnutie právnej pomoci znevýhodneným osobám. V takom prípade je viac ako vhodné stanoviť podmienky, za ktorých bude takáto forma právnej pomoci fyzickým osobám patriť, a to predovšetkým v snahe vylúčiť zneužívanie tejto právnej úpravy. Zákonodarca stanovil tieto podmienky v § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z. kumulatívne, čo znamená, že na to, aby bola žiadosť o poskytnutie právnej pomoci posúdená kladne, je nevyhnutné splniť všetky v uvedenom zákonnom ustanovení upravené podmienky. Dve z troch týchto podmienok musia byť navyše splnené počas celého trvania poskytovania právnej pomoci (6 ods. 2 zákona č. 327/2005 Z. z.). Jednou z takýchto podmienok je práve určenie hodnoty sporu, v rámci ktorého sa o právnu pomoc žiada. Hodnota takého sporu musí prevyšovať hodnotu minimálnej mzdy stanovenej v príslušnom období.

5.Poukazujúc na rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Sžk/58/2020 zo dňa 29.09.2021 a vychádzajúc zo systematiky zákona č. 327/2005 Z.z. mal správny súd za to, že zákonodarca pojem „spor“ chápe v širšom zmysle, a to ako právnu vec. Nejde teda len o súdne sporové konania, ale aj o preskúmanie rozhodnutí v správnom súdnictve, a teda v konaniach o preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov v rámci správneho súdnictva, v ktorých sa žiada o poskytnutie právnej pomoci, je potrebné posudzovať splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 zákona č. 327/2005 Z. z., vrátane podmienky minimálnej hodnoty sporu. Samozrejme za predpokladu, že sa hodnota sporu v rámci správneho súdnictva dá vyčíslieť v peniazoch. Prípad žalobcu patrí práve do tejto skupiny sporov, keďže jeho predmetom je preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, ktorými mu bola vyrubená daň z nehnuteľností v jednorazovej presne stanovenej výške. Aj napriek tomu, že primárnym predmetom tohto typu „sporů“ je posúdenie zákonnosti ako určitej peniazmi neoceniteľnej kategórie, v konečnom dôsledku nemožno opomenúť ani sekundárny aspekt tohto sporu, ktorým je vyčíslenie peňažného plnenia v rozhodnutí, v danom prípade daň z nehnuteľností na rok 2020 v sume 78,70 eur. Uvedené nemožno ignorovať alebo vnímať izolovane, práve naopak, treba prihliadať na oba tieto aspekty. Iná situácia by nastala napr. pri konaniach o nečinnosti orgánu verejnej správy, ktorých hodnotu nemožno jasne ohraničiť, a teda ani presne vyčíslieť. Na základe uvedeného súd uzatvára, že nemožno bez ďalšieho tvrdiť, že hodnotu konania v správnom súdnictve nemožno nikdy vyčíslieť, obzvlášť ak je to racionálne odôvodniteľné vzhľadom na skutkové okolnosti. Inými slovami povedané, o hodnote sporu na účely posúdenia splnenia podmienok pre poskytnutie právnej pomoci tak možno hovoriť aj v prípade správneho súdnictva. Napriek tomu, že predmetom konania je posúdenie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré nemožno vyčíslieť v peniazoch, v prípade, ak výrok rozhodnutia správneho orgánu obsahuje jasne určenú, fixnú výšku peňažného plnenia, túto možno pre účely aplikácie § 6 ods. 1 písm. c/ zákona č. 327/2005 Z. z. vnímať ako hodnotu sporu. Vo vzťahu k aplikácii ustanovenia § 5b ods. 6 zákona č. 327/2005 Z. z. správny súd uviedol, že právnu pomoc je možné poskytnúť len

za podmienok ustanovených zákonom č. 327/2005 Z. z. Vzhľadom na účel zákona, predmet právnej úpravy a podmienky na poskytovanie právnej pomoci je zrejmé, že oprávnenou osobou na poskytovanie právnej pomoci je fyzická osoba, ako to vyplýva z ustanovení § 1, § 6 a § 6a tohto zákona. Výnimočne by bolo možné priznať právnu pomoc aplikovaním § 5b ods. 6 tohto zákona aj osobám, ktoré podmienky na poskytovanie právnej pomoci nesplňajú. Zákonodarca prostredníctvom tohto ustanovenia reagoval na situácie, kedy je potrebné zabezpečiť prístup k spravodlivosti vo veciach, ktoré nepatria do pôsobnosti Centra, ale je spoločensky žiaduce, aby existoval spôsob na zabezpečenie právnej pomoci aj v takýchto prípadoch (napr. únosy maloletých detí do krajín, v ktorých nie je možné právnu pomoc zabezpečiť na základe bilaterálnych alebo multilaterálnych zmlúv, alebo žiadosť právnickej osoby o právnu pomoc). Tiež predpokladom priznania právnej pomoci podľa ustanovenia § 5b ods. 6 tohto zákona je kumulatívne splnenie dvoch podmienok, a to že ide o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, a teda ide o vec, kde je poskytnutie právnej pomoci celospoločensky žiaduce. V danom prípade ide o preskúmanie rozhodnutia Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky č. 104796/2021 zo dňa 10.03.2021, ktorým bolo potvrdené rozhodnutie o vyrubení dane z nehnuteľností na rok 2020 v sume 78,70 eur žalobcovi, čo v žiadnom prípade nemožno považovať za vec celospoločenského významu. Správny súd citujúc čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd, konštatoval, že obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04). Právo na spravodlivý súdny proces neznamena ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Dohovor o ochrane ľudských práv a slobôd v čl. 6 ods. 1 zaručuje právo na spravodlivé súdne konanie, neustanovuje ale žiadne pravidlá pre prípustnosť dôkazov alebo spôsob, ktorým majú byť posúdené. Význam dôkazov a potrebnosť ich vykonania sú otázky, ktorých posúdenie je zásadne v právomoci toho orgánu, ktorý rozhoduje o merite návrhu; inými slovami, právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03).

6. Podľa názoru správneho súdu záver, ktorý žalovaný zo zistených skutkových okolností ustálil, zodpovedá zásadám logického myslenia a správneho uváženia. Konštatoval, že preskúmané rozhodnutie je v súlade so zákonom č. 327/2005 Z. z. ako i Správnym poriadkom. Pred vydaním rozhodnutia bol riadne zistený skutkový stav veci, a to v súlade s ustanovením § 32 Správneho poriadku, odôvodnenie rozhodnutia je dostatočne zrozumiteľné, obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti podľa ustanovenia § 47 Správneho poriadku, ako aj uvedenie skutočností, ktoré boli podkladom pre jeho vydanie a je z neho zrejmé, akými úvahami sa správny orgán pri hodnotení dôkazov riadil a ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov. Z uvedeného dôvodu dospel správny súd k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného je vecne správne a nedošlo ním k porušeniu zákona ani chránených záujmov žalobcu, a preto podľa § 190 SSP žalobu ako nedôvodnú zamietol.

7. Záverom správny súd doplnil, že správny súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Pozri judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, Ústavného súdu Slovenskej republiky, Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, týkajúcej sa požiadaviek riadneho odôvodnenia rozsudku súdu (napr. Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, García Ruiz c. Španielsko z 21. januára 1999, nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 22. októbra 2015 sp. zn. II. ÚS 675/2014-40, uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky z 03. júla 2003 sp. zn. IV. ÚS 115/03-14, prípadne sp. zn. IV. ÚS 112/05, alebo sp. zn. I. ÚS 117/05, Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Asan/3/2019 zo dňa 29. januára 2020).

8. O náhrade trov konania správny súd rozhodol podľa §§ 167 ods. 1 a nasl. SSP tak, že účastníkom nepriznal právo na náhradu trov konania. Uviedol, že žalobca nemal vo veci celkom ani sčasti úspech, a preto nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému voči žalobcovi nevznikli dôvodne vynaložené trovy konania, ktoré by bolo možné od žalobcu spravodlivo požadovať.

II.

Kasačná sťažnosť žalobcu

9. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť. V dôvodoch kasačnej sťažnosti namietal, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods. 1 písm. g/ SSP a súd nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 440 ods.1, písm. f/ SSP. Navrhoval, aby najvyšší správny súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach, č. k. 8S/153/2021 zo dňa 17. marca 2022 zrušil a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie.

10. V úvode dôvodov kasačnej sťažnosti žalobca poukázal na svoj list zo dňa 11.12.2021; - v rámci kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8S/117/2019; išlo o vznesenie námietky zaujatosti predsedníčky senátu JUDr. Dane Bystrianskej; - vzhľadom na prepojenie na najvyšší správny súd - predsedu najvyššieho správneho súdu JUDr. Pavla Naďa; išlo o pojednávania dňa 23.12.2021; - na tomto podaní zo dňa 11.12.2021 (mal by byť v spise č. 8S/117/2019), dal do pozornosti kasačnému súdu a opätovne dáva do pozornosti aj v rámci tejto kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu Košice sp. zn. 8S/153/21. Tvrdil, že na tento list mu Krajský súd Košice zaslal odpoveď z 20.12.2021, ktorá mu bola doručená dňa 14.1.2022 - teda po pojednávaní a vyhlásení rozsudku dňa 23.12.2021. Žiadal, aby kasačný súd sa k takémuto vybaveniu vznesenej námietky zaujatosti predsedníčky senátu JUDr. Dany Bystrianskej vyjadril. Mal za to, že nerozhodnutím o vznesenej námietke zaujatosti predsedníčky senátu, rozhodla zaujatá predsedníčka senátu JUDr. Dana Bystrianska a zaujatý senát v kasačnej sťažnosti proti zo dňa 3.3.2022 sp. zn. 8S/117/2019 a v kasačnej sťažnosti zo dňa 3.6.2022 sp. zn. 8S/153/2021- KS Košice.

11. Kasačnú sťažnosť žalobca odôvodnil tým, že súd v konaní a pri rozhodovaní porušil zákon, keď nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 440 ods.1, písm. f/ SSP. Uviedol, že súd 23.12.2021(celkom 4 pojednávania z toho 2 - senát 8S predsedníčka JUDr. Dana Bystrianska) neakceptoval dôvody odročenia; neakceptoval ani na deň 17.3.2022 - celkom 5 pojednávani (2 v senáte 6S) a 3 pojednávania v senáte 8S. Namietajúc správnosť postupov správnych senátov krajského súdu, uviedol, že takáto prax sa mýli cieľu a účelu súdneho preskúmania zákonnosti rozhodnutí orgánu verejnej správy o individuálnych právach účastníka administratívneho konania. Vytýkal správne mu súdu, že dospel k nesprávnemu záveru, že pojednávanie sa môže uskutočniť aj v neprítomnosti žalobcu, neprihliadnuc na dôvody jeho ospravedlnenia. Namietal, že takýmto postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, poukazom na to, že v konaní neboli odstránené skutkové a právne nejasnosti. Namietal, že súd nemôže prihliadať k obsahu, ktoré žalovaný uvedie až vo vyjadrení k žalobe, ak tieto nevyplývajú z rozhodnutia správneho orgánu alebo zo spisov a účastníkovi neboli v správnom konaní dané na vedomie.

12. Žalobca vo vzťahu k námietke, že súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods.1, písm. g SSP) dal do pozornosti svoje vyjadrenie z 8.12.2021 k vyjadreniu žalovaného k žalobe z 3.11.2021, v ktorom poukazuje na „rozpolúplnosť“ a „nepresvedčivosť“ rozhodnutia centra z čoho následne vyplýva „servilnosť“ rozsudku správneho súdu, keď súd zaujal stanovisko v zhode so žalovaným. Žalobca tvrdil, že právny názor správneho súdu vyslovený v rozsudku na pojednávaní 17.3.2022 je nesprávny a nesprávnosť záveru, že žaloba je nedôvodná, vyplýva zo samotnej podstaty merita veci a z dôvodu, že súd rozhodol v neprítomnosti žalobcu. Vytýkal správne mu súdu, ako aj žalovanému nedostatočné odôvodnenie ich názoru, trvajúc na tom, že predmetom konania je posúdenie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, kde hodnotu sporu nemožno vyčíslieť v peniazoch. Tiež vytýkal správne mu súdu, že pokiaľ aj rozoberá úvahu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy SR a čl. 6 ods.1 Dohovoru o ochrane ľudských práv, v rozhodnutí ich neuplatňuje, ako aj, že správny súd nedal odpoveď na otázky zásadného významu.

13. Záverom uviedol, že preskúmané rozhodnutie nie je v súlade so zákonom č. 327/2005 Z.z. ako i s právnym poriadkom. Pred vydaním rozhodnutia nebol riadne zistený skutkový stav v rozpore s § 32 správneho poriadku. Dôvodil, že správny súd dospel k nesprávnemu záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného je vecne správne a nedošlo ním k porušeniu zákona ani chránených záujmov žalobcu.

III.

Vyjadrenie žalovaného ku kasačnej sťažnosti žalobcu a replika žalobcu na vyjadrenie žalovaného

14. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadril podaním z 30.08.2022. Stotožnil sa v plnom rozsahu s výrokom, ako aj so skutkovými a právnymi závermi obsiahnutými v odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu. Navrhoval kasačnú sťažnosť žalobcu zamietnuť.

15. K vyjadreniu žalovaného žalobca podal repliku. Trval na dôvodoch, ktoré uviedol v kasačnej sťažnosti.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

16. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky bol formálne zriadený ústavným zákonom č. 422/2020 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov dňa 1. januára 2021 a na základe zák. č. 423/2020 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v súvislosti s reformou súdnictva.

17. Podľa ust. § 101e ods. 1, 2 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 423/2020 Z. z., najvyšší správny súd začne činnosť 1. augusta 2021. Výkon súdnictva prechádza od 1. augusta 2021 z najvyššieho súdu na najvyšší správny súd vo všetkých veciach, v ktorých je od 1. augusta 2021 daná právomoc najvyššieho správneho súdu.

18. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ v spojení s § 438 ods. 2 SSP) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, kasačnú sťažnosť prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky www.nssud.sk (§ 452 ods. 1 v spojení s ust. § 137 ods. 4 SSP) a dospel k záveru, že kasačná sťažnosť žalobcu nie je dôvodná.

19. Predmetom prieskumného konania na kasačnom súde bol rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 8S/153/2021-48 zo dňa 17. marca 2022, ktorým krajský súd podľa ust. § 190 SSP zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. KaPO/9313/2021, ČRZ: 65839/2021 zo dňa 29.06.2021.

20. Predmetom preskúmacieho súdneho konania v danej veci bolo rozhodnutie žalovaného správneho orgánu Centra právnej pomoci, kancelária Prešov č. KaPO/9313/2021, ČRZ: 65839/2021 zo dňa 29.06.2021, ktorým žalovaný nepriznal žalobcovi nárok na poskytnutie právnej pomoci v zmysle právnej úpravy ustanovenej v zákone č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z.

21. Kasačný súd predovšetkým upriamuje pozornosť na to, že správne súdnictvo v Slovenskej republike vychádza z materiálneho chápania právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy vyžadujúceho, aby verejná správa bola pod kontrolou súdnej moci. Je založené jednak na kontrole verejnej správy, či táto (ne)prekračuje jej zverené právomoci a jednak poskytuje ochranu subjektívnym právam osôb, do ktorých bolo zasiahnuté alebo zasahované v rozpore so zákonom. Hlavnou úlohou správneho súdnictva je teda ochrana subjektívnych práv a jeho cieľom ochrana práv fyzických a právnických osôb a ich prostredníctvom následne aj ochrana zákonnosti. Správne súdnictvo je neoddeliteľným atribútom právneho štátu zaručujúcim každej osobe, či už ide o fyzickú alebo právnickú osobu ochranu práv pred činnosťou orgánov verejnej správy. Dodržiavanie zákonnosti v oblasti výkonnej moci a dôsledná ochrana jednotlivca je jednou z najdôležitejších čŕt právneho štátu, ktorého koncepcia práva stojí aj na dodržiavaní práva štátnymi orgánmi. Správny súd v správnom súdnictve poskytuje ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom (§ 2 ods. 1 SSP). Konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania (§ 5 ods. 2 SSP). Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Správnu žalobou sa žalobca môže domáhať ochrany svojich subjektívnych práv proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy alebo opatreniu orgánu verejnej správy (§ 177 ods. 1 SSP).

22. Kasačný súd dáva tiež do pozornosti, že správny súd nie je súdom skutkovým. Jeho úlohou pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa prvej hlavy tretej časti Správneho súdneho poriadku (§§ 177 a nasl. SSP) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúceho vydaniu napadnutého rozhodnutia. Správny súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy teda preskúmava, či orgán štátnej správy konal a rozhodol v súlade so zákonom, či v správnom konaní postupoval v súčinnosti s účastníkom konania, či sa vysporiadal s jeho námietkami a či na základe skutkových zistení a na základe logického a rozumného uváženia ustálil správne svoj právny záver.

V.

Právne posúdenie kasačným súdom

23. Podľa čl. 1 ods. 1 veta prvá Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) Slovenská republika je zvrchovaná, demokratický a právny štát.

24. Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

25. Podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou.

26. Základom interpretácie a aplikácie čl. 1 ods. 1 ústavy je zabezpečenie materiálneho a nie formálneho právneho štátu. Základnou premisou materiálneho právneho štátu sa prezentuje všeobecná záväznosť práva pre všetkých. To znamená, že štátne orgány, orgány územnej samosprávy, právnické osoby s právomocou rozhodovania o právach a povinnostiach, ako aj každý jednotlivец musí konať tak, ako určuje právny poriadok. Z citovanej právnej úpravy vyplýva, že výklad a uplatňovanie všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s ústavou. Pozitivistický právny prístup k aplikácii zákonov je preto v činnosti štátnych orgánov modifikovaný ústavne konformným výkladom, ktorý v závislosti od ústavou chránených hodnôt pôsobí reštriktívne alebo extenzívne na dikciu zákonných pojmov. Obsah zákonnej právnej normy nemôže byť interpretovaný izolovane, mimo zmyslu a účelu zákona, cieľa právnej regulácie, ktorý zákon sleduje. Požiadavka na ústavne konformnú aplikáciu a výklad zákona je podmienkou zákonnosti rozhodnutia ako individuálneho správneho aktu. Mocenské orgány štátu realizujú svoju rozhodovaciu právomoc sú pri výkone svojej moci povinné postupovať v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy, s prihliadnutím na to, že súčasne sú viazané aj právnou úpravou obsiahnutou v medzinárodných zmluvách, ktorými je Slovenská republika viazaná (čl. 7 Ústavy SR) a po vstupe Slovenskej republiky do Európskeho spoločenstva, Európskej únie postupovať tiež v súlade s právne záväznými predpismi Európskeho spoločenstva, Európskej únie. V danej súvislosti kasačný súd dáva tiež do pozornosti rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 341/07, v ktorom ústavný súd uvádza: „Ústavný súd SR už v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštatoval, že nevyhnutnou súčasťou rozhodovacej činnosti súdov zahŕňajúcej aplikáciu abstraktných právnych noriem na konkrétne okolnosti individuálnych prípadov je zisťovanie obsahu a zmyslu právnej normy uplatňovaním jednotlivých metód právneho výkladu. Pri výklade a aplikácii ustanovení právnych predpisov je nepochybne treba vychádzať najprv z ich doslovného znenia. Sú však nie je doslovným znením zákonného ustanovenia viazaný absolútne. Môže, ba dokonca sa musí od neho (od doslovného znenia právneho textu) odchýliť v prípade, keď to zo závažných dôvodov vyžaduje účel zákona, systematická súvislosť alebo požiadavka ústavne súladného výkladu zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov (čl. 152 ods. 4 ústavy). Samozrejme, že sa v takýchto prípadoch musí zároveň vyvarovať svojvôle (arbitrážnosti) a svoju interpretáciu právnej normy musí založiť na racionálnej argumentácii. Viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona“.

27. Vo svetle vyššie uvedenom, kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu po tom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho

a súdneho spisu, s námietkami žalobcu uvedenými v kasačnej sťažnosti a s prihliadnutím na § 461 SSP dospel k záveru, že v zásade nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. Kasačný súd na zdôraznenie správnosti a zákonnosti rozsudku správneho súdu uvádza nasledovné.

28.Účelom zákona č. 327/2005 Z.z. je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v azylových veciach alebo v konaní o administratívnom vyhostení podľa osobitného predpisu a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov (§ 1). Zákon č. 327/2005 Z.z. ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci (§ 2). Zákonodarca v právnych normách ustanovených v §§ 6 a nasl. zákona č. 327/2005 Z.z. stanoví podmienky na poskytnutie právnej pomoci.

29.Podľa § 6 ods.1 písm. a/ až c/, ods.2 zákona č. 327/2005 Z.z. fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom (§ 2 zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2004 Z.z. a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy (Zákon č. 663/2007 Z.z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov) okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčíslieť v peniazoch. Podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci bez finančnej účasti.

30.Z textu právnej úpravy zákona o právnej pomoci vyplýva, že zákonodarca stanoví podmienky pre poskytnutie právnej pomoci kumulatívne, čo znamená, že pre priznanie právnej pomoci žiadateľovi musia byť splnené všetky zákonom predpokladané podmienky súčasne, pokiaľ žiadateľ nesplní aspoň jednu z podmienok, nie je možné priznať poskytnutie právnej pomoci v zmysle zákona č. 327/2005 Z.z. Vychádzajúc z účelu a zmyslu zákona č. 327/2005 Z.z., ktorým zákonodarca sledoval vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, centrum právnej pomoci, do právomoci ktorého zákonodarca zveril právomoc rozhodovať o žiadosti žiadateľov na poskytnutie právnej pomoci, je povinné si zaobstarat' relevantné podklady pre vydanie rozhodnutia, postupom v súlade s čl. 2 ods. 2 ústavy v spojení s § 32 ods. 1 správneho poriadku, zistiť skutočný stav v prejednávanej veci tak, aby v súlade s čl. 1 ústavy bola zistená materiálna pravda, na základe ktorej by mohol spravodlivo a v súlade so zákonom rozhodnúť o tom, či vzhľadom na všetky skutkové okolnosti daného prípadu žiadateľ spĺňa zákonné podmienky pre priznanie (resp. nepriznanie) právnej pomoci na ochranu jeho práv.

31.Kasačný súd zistil, že správny súd v danej veci v procese súdneho prieskumu zákonnosti napadnutého rozhodnutia žalovaného správneho orgánu náležite postupoval v súlade s procesnými pravidlami zákonodarcom nastolenými v prvej hlave tretej časti Správneho súdneho poriadku, keď súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu, napadnutého žalobou, vykonal náležite v zmysle platnej právnej úpravy zákona č. č. 327/2005 Z. z.

32.Kasačný súd pred posúdením veci v jej merite zameral svoju pozornosť k námietke žalobcu, vznesenej v úvode jeho kasačnej sťažnosti, v ktorej poukázal na svoj list zo dňa 11.12.2021. Posudzujúc jeho námietku podľa obsahu kasačný súd ustálil, že žalobca v rámci kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 8S/117/2019 vzniesol námietku zaujatosti predsedníčky senátu JUDr. Dane Bystrianskej, ktorú odôvodnil vzhľadom na prepojenie na najvyšší správny súd - predsedu najvyššieho správneho súdu JUDr. Pavla Naďa, ktorú skutočnosť dal do pozornosti aj v rámci kasačnej sťažnosti proti rozsudku Krajského súdu Košice sp. zn. 8S/153/2021. Žalobca tvrdil, že na uvedený list mu krajský súd zaslal odpoveď, pričom neuviedol obsah odpovedi súdu a ani v prílohe kasačnej sťažnosti odpoveď súdu nepredložil. Súčasne žalobca žiadal, aby kasačný súd sa k takémuto vybaveniu vznesenej námietky zaujatosti predsedníčky senátu JUDr. Dany Bystrianskej

vyjadril, majú za to, že nerozhodnutím o vznesenej námietke zaujatosti predsedníčky senátu, rozhodla zaujatá predsedníčka senátu JUDr. Dana Bystrianska a zaujatý senát tak v konaní správneho súdu sp. zn. 8S/117/2019, ako aj sp. zn. 8S/153/2021, ktorých rozhodnutia napadol kasačnými sťažnosťami.

33. Vo vzťahu k uvedenej námietke žalobcu kasačný súd upriamuje pozornosť žalobcu na právnu úpravu Správneho súdneho poriadku ustanovujúcu podmienky vylúčenia sudcu z prejednávania a rozhodovania vo veci. Podľa § 87 ods. 1 až 3 SSP sudca správneho súdu je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, ich zástupcom alebo k osobám zúčastneným na konaní možno mať odôvodnené pochybnosti o jeho nezaujatosti, alebo ak konal, či rozhodoval vo veci ako zamestnanec orgánu verejnej správy. Vylúčený je i sudca správneho súdu, ktorý prejednával a rozhodoval tú istú vec na správnom súde inej inštancie. Dôvodom na vylúčenie sudcu správneho súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v procesnom postupe sudcu a v jeho rozhodovacej činnosti. Podľa § 90 ods. 1, 2 SSP účastník konania má právo z dôvodov uvedených v § 87 uplatniť námietku zaujatosti. V námietke zaujatosti musí byť okrem všeobecných náležitostí podania uvedené, proti komu smeruje, dôvod, pre ktorý má byť sudca vylúčený, kedy sa účastník konania podávajúci námietku o dôvode vylúčenia dozvedel a dôkazy na preukázanie svojho tvrdenia, ktorých povaha to pripúšťa, okrem tých, ktoré nemôže bez svojej viny pripojiť. Na podanie, ktoré nespĺňa náležitosti námietky zaujatosti, správny súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému správnenému súdu nepredkladá. Ustanovenie § 58 ods. 1 sa nepoužije. Podľa § 91 ods. 1, 3 SSP námietku zaujatosti je potrebné uplatniť najneskôr do siedmich dní, odkedy sa účastník konania dozvedel o dôvode, pre ktorý je sudca správneho súdu vylúčený. Na neskôr uplatnenú námietku zaujatosti správny súd neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému správnenému súdu nepredkladá. Ak námietka zaujatosti spočíva v dôvodoch podľa § 87 ods. 3, správny súd na námietku zaujatosti neprihliada; v tomto prípade sa vec nadriadenému správnenému súdu nepredkladá.

34. Vychádzajúc z uvedenej právnej úpravy a skutkových zistení vyplývajúcich zo súdneho spisu kasačný súd konštatuje. V posudzovanej veci zo súdneho spisu správneho súdu nevyplýva, že žalobca vzniesol námietku zaujatosti voči predsedníčke senátu JUDr. Dane Bystrianskej alebo voči členom senátu, ktorí konali a rozhodovali vo veci súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia žalovaného správneho orgánu č. KaPO/9313/2021, ČRZ: 65839/2021 zo dňa 29.06.2021. (konanie súdneho prieskumu správneho súdu pod sp. zn. 8S/153/2021) Pokiaľ žalobca tvrdí, že námietku zaujatosti voči uvedenej predsedníčke senátu vzniesol v konaní vedenom na správnom súde pod sp. zn. 8S/117/2019, vznesenie takejto námietky je bez právnej relevancie pre súdne konanie v predmetnej veci, teda súdne konanie správneho súdu vedené pod sp. zn. 8S/153/2021.

35. Žalobca v kasačnej sťažnosti ďalej namietal, že súd v konaní a pri rozhodovaní porušil zákon, keď nesprávnym procesným postupom mu ako účastníkovi konania znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces podľa § 440 ods. 1, písm. f) SSP, a to tým, že súd dňa 17.3.2022 neakceptoval jeho dôvody odročenia pojednávania, majú za to, že správny súd dospel k nesprávnemu záveru, že pojednávanie sa môže uskutočniť aj v neprítomnosti žalobcu, neprihliadnuc na dôvody jeho ospravedlnenia. Namietal, že takýmto postupom mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, poukazom na to, že v konaní neboli odstránené skutkové a právne nejasnosti.

36. Kasačný súd uvedenú námietku posúdil ako nedôvodnú. Podľa § 114 SSP ak sa riadne predvolaní účastníci konania alebo ich zástupcovia na pojednávanie nedostavia, môže sa vec prejednať a rozhodnúť v ich neprítomnosti; konanie sa nesmie z tohto dôvodu prerušiť. Podľa § 115 SSP pojednávanie možno odročiť len z dôležitých dôvodov alebo z dôvodu uskutočnenia neverejnej porady a vyhotovenia výroku rozhodnutia správneho súdu. Správny súd môže odročiť pojednávanie aj vtedy, ak to účastníci konania zhodne navrhnú. Kasačný súd v danej súvislosti upriamuje pozornosť žalobcu na to, že pri posudzovaní namietaného porušenia procesného práva žalobcu je potrebné vychádzať nie len z konkrétnej procesnej situácie vo veci v danom čase, ale predovšetkým z charakteru, potrieb a cieľa správneho súdnictva, t. j. kasačnej kontroly zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy. Miera kontradiktórnosti v tomto súdnom konaní nie je taká vysoká ako v prípade meritórneho rozhodovania súdov v sporových občianskoprávných konaniach, v ktorých obe strany sporu majú povinnosť dokazovať svoje tvrdenia na preukázanie svojho nároku alebo účinnej obrany proti tvrdeniu protistrany. V správnom súdnictve súdy preskúmavajú zákonnosť žalobou napadnutých správnych rozhodnutí ako i postupov predchádzajúcich ich vydaniu, kedy je už skutkový stav známy a vyplýva z obsahu

administratívneho spisu a dokazovanie sa vykonáva len výnimočne. Na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy (§ 135 ods. 1 SSP). Žalobcoví sú dôvody správneho rozhodnutia známe ako i obsah administratívneho spisu a dôkazov, ktoré sú jeho súčasťou. Z uvedeného dôvodu je účastníkovi správneho konania v čase podania žaloby spravidla známy skutkový stav zistený v správnom konaní, obsah administratívneho spisu ako i právna argumentácia orgánu verejnej správy. Správny súd preskúmava zákonnosť napadnutého rozhodnutia orgánu verejnej správy len v rozsahu uvedenom v žalobe, ktorý nie je možné po uplynutí zákonnej lehoty rozšíriť. Z uvedeného dôvodu pre správne súdnictvo platí rigoróznejšia úprava prejednávania veci v neprítomnosti účastníka konania obsiahnutá v ustanovení § 114 SSP v spojení s § 115 SSP, podľa ktorého, ak sa účastníci na pojednávanie nedostavia, môže sa vec prejsť v ich neprítomnosti; konanie sa nesmie z tohto dôvodu prerušiť a pojednávanie možno odložiť len z dôležitých dôvodov. Správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku náležite odôvodnil (v bodoch 16 až 18), prečo neakceptoval dôvody žalobcu na zrušenie pojednávania nariadeného na deň 17.3.2022. Kasačný súd dopĺňa, že zo zápisnice o pojednávaní správneho súdu konaného dňa 17.3.2022 vo veci sp. zn. 8S/153/2021-45 je zrejmé, že na pojednávaní neboli vykonané žiadne dôkazy, a preto sa kasačný súd nemôže stotožniť s tvrdením sťažovateľa, že bol ukrátený na svojich procesných právach v rozpore s ústavou. Správnu žalobou bolo napadnuté rozhodnutie žalovaného o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci, pričom úloha krajského súdu spočívala v právnom posúdení otázky, či aj v prípade žiadateľa, ktorý žiada o priznanie nároku na právnu pomoc za účelom podania správnej žaloby o preskúmanie rozhodnutia a postupu správneho orgánu možno vyžadovať splnenie podmienky o výške hodnoty sporu. Nejednalo sa o taký charakter konania, v ktorom by bolo potrebné ustáliť a vyjasniť skutkový stav vykonaním dokazovania. Tento názor je podporený aj v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Sžhuv/3/2009 zo dňa 27.10.2010, v zmysle ktorého „pojednávanie v neprítomnosti účastníka v prípadoch, kde skutkové okolnosti nie sú sporné a právne otázky sa nevyznačujú osobitnou zložitosťou, (ako je to i v prejednávanom prípade), nie je porušením práva, zaručeného článkom 48 odsek 2 Ústavy Slovenskej republiky.“ Z uvedených dôvodov kasačný súd konštatuje, že postupom krajského súdu v súlade s § 114 SSP nedošlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

37. Žalobca nezákonnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu videl predovšetkým v tom, že správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods.1, písm. g SSP. Namietal, že správny súd ako aj žalovaný v rozpore so zákonom o právnej pomoci ustálili svoj právny záver, že nesplnil podmienky na priznanie nároku na poskytnutie bezplatnej právnej pomoci v zmysle § 6 zákona č. 327/2005 Z.z., keďže nesplnením hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku, má za následok negatívne rozhodnutie o priznaní žiadaného nároku. Vychádzajúc zo skutkových zistení daného prípadu, kasačný súd mal preukázať, že žalobca ako žiadateľ žiadal o právnu pomoc v správnom súdnom konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o vyrubení dane z nehnuteľnosti na rok 2020 v sume 78,70 eur, ktorá hodnota je nižšia ako aktuálna hodnota minimálnej mzdy, t.j. 623 eur. Žalovaný na základe uvedeného skutkového stavu ustálil, že nebola splnená podmienka hodnoty sporu, čím žalobca nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc, s ktorým právnym záverom sa stotožnil aj správny súd. Z uvedeného je zrejmé, že medzi účastníkmi konania ostala sporná predovšetkým otázka, či súdny prieskum zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorým bola žalobcovi vyrubená daň z nehnuteľnosti v určenej hodnote, možno v konaní podľa zákona č. 327/2005 Z.z. o rozhodovaní o nároku na právnu pomoc pri posudzovaní splnenia podmienok na priznanie nároku v zmysle § 6 ods.1 písm. a/ až c/ uvedeného zákona, považovať za konanie, v ktorom je možné vyčíslieť hodnotu sporu. Uvedenú otázku kasačný súd považoval za zásadnú.

38. Uvedenou otázkou sa už zaoberal Najvyšší správny súd SR v rozhodnutí sp. zn. 4Sžk/3/2021 z 16. 12. 2021 ako aj Najvyšší súd SR napr. rozsudky 2Sžk/11/2019 zo dňa 26.06.2019 a č. k. 4Sžk/20/2019 zo dňa 05.11.2019. Podľa § 464 ods.1 SSP ak kasačný súd rozhoduje o kasačnej sťažnosti v obdobnej veci, ktorá už bola predmetom konania pred kasačným súdom, môže v odôvodnení svojho rozhodnutia poukázať už len na obdobné rozhodnutie, ktorého prevzatú časť v odôvodnení uvedie.

39. Najvyšší správny súd SR v rozhodnutí sp. zn. 4Sžk/3/2021 z 16. 12. 2021 k posúdeniu hodnoty sporu vo vzťahu splnenia jednej z kumulatívnych podmienok v zmysle § 6 ods.1, písm. c/ zákona č. 327/2005 Z.z. konštatoval nasledovné:

„Preskúmaním spisového materiálu kasačný súd zistil, že v totožnej veci ako tej, ktorá je predmetom tohto konania, už rozhodoval, preto v ďalšom v zmysle § 464 ods.1 SSP plne poukazuje na rozhodnutie sp. zn. 1Sžk/58/2020 z 29. septembra 2021, ktorého časť textu odôvodnenia nižšie uvádza a s ktorou sa kasačný súd plne stotožňuje.

Kasačný súd uviedol, že „nakoľko preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu možno subsumovať pod pojem „spor“, je potrebné zaoberať sa v každom jednotlivom prípade otázkou, či je možné vyčíslieť „hodnotu sporu“. Inými slovami aj v konaniach o preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov v rámci správneho súdnictva, v ktorých sa žiada o poskytnutie právnej pomoci, je potrebné posudzovať splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 zákona o poskytovaní právnej pomoci, vrátane podmienky minimálnej hodnoty sporu.“

Podľa kasačného súdu sa „o hodnote sporu na účely posúdenia splnenia podmienok pre poskytnutie právnej pomoci môže hovoriť aj v prípade správneho súdnictva. Napriek tomu, že predmetom konania je posúdenie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktoré nemožno vyčíslieť v peniazoch, v prípade, ak výrok rozhodnutia správneho orgánu obsahuje jasne určenú, fixnú výšku peňažného plnenia, túto možno pre účely aplikácie § 6 ods. 1 písm. c) zákona o poskytovaní právnej pomoci vnímať ako hodnotu sporu“. Kasačný súd tiež uvádza, že „sa stotožňuje s východiskami formulovanými v predchádzajúcej rozhodovacej činnosti Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 10Sžo/371/2015 a taktiež s aktuálnymi, novšími rozhodnutiami vo veciach sp. zn. 2Sžk/11/2019 a sp. zn. 3Sžk/4/2020“.

S poukazom na vyššie uvedené sa v tomto konaní kasačný súd v plnej miere stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia žalovaného a rovnako aj rozhodnutia krajského súdu, a preto kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.“

40. Z uvedeného vyplýva, že odpoveď na právnu otázku vo vzťahu k posúdeniu hodnoty sporu vo vzťahu splnenia jednej z kumulatívnych podmienok v zmysle § 6 ods.1, písm. c/ zákona č. 327/2005 Z.z. je ustálená rozhodovaciou praxou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na ktorú nadviazal aj Najvyšší správny súd Slovenskej republiky. Kasačný súd v posudzovanom prípade nezistil dôvod na to, aby sa od tejto rozhodovacej praxe najvyššieho súdu ako aj najvyššieho správneho súdu odchýlil. Pokiaľ teda správny súd v danej veci dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného, ktorým žalobcovi ako žiadateľovi nepriznal nárok na priznanie bezplatnej právnej pomoci v správnom súdnom konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, ktorým bolo právoplatne rozhodnuté o vyrubení dane z nehnuteľnosti na rok 2020 v sume 78,70 eur, pre nesplnenie podmienky hodnoty sporu, čím žalobca nesplnil jednu z troch kumulatívnych podmienok na priznanie nároku na právnu pomoc, je vecne správne a nedošlo ním k porušeniu zákona ani chránených záujmov žalobcu, a preto podľa § 190 SSP žalobu ako nedôvodnú zamietol, záver správneho súdu kasačný súd posúdil ako súladný so zákonom.

41.Vychádzajúc z vyššie uvedeného, kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti žalobcu vo vzťahu k napadnutému rozsudku správneho súdu ako nedôvodné. Vzhľadom na uvedené považoval kasačný súd námietky sťažovateľa proti rozsudku správneho súdu, ktorými namietal, že správny súd nesprávnym procesným postupom mu ako účastníkovi konania znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a správny súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 440 ods.1, písm. f/ a g/ SSP, za nespôsobilé spochybníť vecnú a právnu správnosť napadnutého rozhodnutia správneho súdu. Z uvedených dôvodov kasačnú sťažnosť žalobcu kasačný súd podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

42.O nároku na náhradu trov kasačného konania rozhodol najvyšší správny súd tak, že účastníkom konania nepriznal nárok na náhradu trov tohto konania. Žalovanému ako úspešnému účastníkovi ich nepriznal z dôvodu, keďže to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 168 SSP) a sťažovateľovi (žalobcovi) z dôvodu, že v tomto konaní nemal úspech, a preto nemá právo na náhradu trov (§ 467 ods. 1 SSP v spojení s § 167 ods. 1 SSP).

43.Toto rozhodnutie prijal kasačný súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 01. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.